

עוצם עין אחת

דרגות של אקספרסיביות

התערוכה המשותפת של פנחס צינוביץ' ואסף רהט

עוזי צור

10 בספטמבר 2012

"ניסוי בחיזוי מצב הרוח" - פנחס צינוביץ' ואסף רהט, אוצר יניב

שפירא,

גלריה שלוש, תל-אביב

התערוכה היפה והמרגשת שאצר יניב שפירא מאפשרת בראש וראשונה מפגש נוסף, חדש, עם ציוריו של פנחס צינוביץ' - ואני תמיד שמח לפגוש בו שוב. חמש שנים עברו מאז מותו וציוריו הם כציורים של אמן צעיר. מעבר לאיכותם הציורית, הפלסטית, המשמרת איזו רגעיות תמידית, יוקדת מהם חיות, והם כמו ניחרים מצמא ומרעב. המבט החדש בציוריו של צינוביץ' נובע בתערוכה זו גם מהמפגש הרגיש והמעשיר בין צינוביץ' לציוריו-רישומיו של אסף רהט. זה חיבור בין דרגות שונות של אקספרסיביות, ומעניין האופן השונה והדומה שבו כל אחד מהם נאחז במציאות ובו בזמן גם נוטש אותה.

האקספרסיביות של צינוביץ' היא אינטנסיבית, וחשמל עובר בין האברים החתוכים המצוירים. האקספרסיביות של רהט עזה וסוחפת, אך היא יותר מודעת לעצמה, לסגנונה, לקישוריה הפנים-אמנותיים. לכן יש בה מידה מסוימת של התאהבות עצמית, הפוגמת בחיוניותה, אך עדיין יש בה כוח צנטריפוגלי הסוחף פנימה. הציור של צינוביץ' נובע

מאותה פגיעה אנושה בגופו בעת שירותו הצבאי, שאיפשרה לו לחדור
אל קרביו של הגוף
האנושי ולהפוך את האנטומיה של הגוף החי לשדה מוקשים של יופי
וכאב. ציורי הרישום
של רהט כמו משחזרים לאחר את תהליך הבריאה של הפרדת
המינים, והם מכליאים מחדש אדם וחיה, חיה וחיה, גבר ואשה. מתוך
הכאוס, השחור המצוי בתנועה מעגלית, נפקחות עיניים, נפערים
אישונים.

פנחס צינוביץ', זמן הבשר

האוצר בולל את עבודות השניים בחלל או מציב אותן זו מול זו, והשיח
הנוצר
בין ציורי הרישום של רהט מהשנה האחרונה לציוריו של צינוביץ'
מגרה ומעשיר, כמערכות
אוטונומיות שהתקווה המוטמעת בהן היא תקוות היצירה, תקוות
ההחלמה. המפגש הזה אינו מתקיים ברובד המציאות אלא ברובד של
חלום או סיוט או תת-תודעה שרוטה.
צינוביץ', בניגוד לרהט, מכנה את ציוריו בשם. רהט נמנע מכך, ונמשך
אנרגטי מדף
לדף. כל אחת מהיצירות היא אבר, תא נוסף באותו גוף, כל אחת מהן
יחידה אוטונומית
המקיימת את עצמה. השם של צינוביץ' אינטגרלי לצייר, לאמת שלו,
ואינו קישוט או
גחמה. השם שלו נהיר ולפעמים הוא חידה.

"הללויה (מה לחשוב)" הוא כמין "צליבה לילית" באור הצבעוני הרעיל
של הלילה. הצלב
הוא החיבור המהודק של ארבעת הבדים השונים, המרכיבים את
משטח הציור הנרחב, היוצר צלב ממשי, שעליו נצלב או מבוטר מלאך
בין הבתרים. מסביב לראשו מרפרפות שש הכנפיים, כנפיים כבדות של
אור ובשר, אטומות ושקופות. אל הציור של צינוביץ' מובילה שדרה
מציורי הרישום של רהט, וביניהם שני ברוזי אמבט המגעגעים זה אל

זה על מים סוערים, ועין אלוהית נפקחת אנכית ביניהם כפות נשי,
ומעל מזדקף ראשה של מין תולעת דכאונית.

בציור אחר, קרפיון (שעין אנושית לכודה בבטנו) נושק לגולגולת שראש
ינשוף אורב לטרף
על מצחה, חולף בדרכו על פני דיוקנו המיוסר של האמן – כמו היה
הכל חלום רע, יפה,
של פחד סתום ומורכב.

"שמש של היום שקעה לה אתמול" הוא שם הלוכד את ההיגיון הפנימי
של הקיום של
צינוביץ', שבו הזמן יכול לנוע קדימה ואחורה בין גבעון לאיילון, והציור
עצמו מכיל
את העולם כולו, העולם שמחוצה לו. כאלה הן קרני השמש השוקעת
בין הקרביים המגולים, שרוח רעה מאפירה את שקיפותם. זה ציור
חריג ביצירתו כי הגוף המכיל את השמש בין קרביו היה למין כנף, למין
קלעים של תפאורה, והעלטה מבודדת ומעצימה עוד יותר את קרבי
הגוף.

בחלל הפנימי הקטן יותר, שתי יצירות של רהט תלויות משני עברי ציור
של צינוביץ'.
האחת היא "ניסוי בחיזוי מצב הרוח", שהאוצר בחר בתבונה לקרוא
לתערוכה בשמו, כמו
היה מעשה האמנות של שניהם. זה ציור יוצא דופן בין ציוריו האחרים
של האמן, אך
באופן שונה. יש בו מין תחושת רפאים של הרפיה מאינטנסיביות של
פנים הגוף,
והתבוננות בעולם שבחוץ. שבלול מתעגל שקוף על פני מה שנדמה
לחצר משק, שגדר סוכרית חוסמת אותה במרחק, ובה מהדסים
ברווזים ואולי כבשה, ושפרירית מעופפת בטבורה. אך הקרקע שמתחת
עלולה להישמט בכל רגע. זה ציור מתעתע שיש בו יופי ורגישות.

המתעגל הרפוי המתעגל בציור של צינוביץ' נהפך למערבולת של ממש
אצל רהט. זה נחש גן עדן, ירקרק וחשוך, זוחל על גחונו לאחר

שנענש, סובב סביב עצמו ובסיבובו הוא מכליא
מין בשאינו מינו, ציפורי שיר ועופות מים, עיניים לעצמן המשייטות
כדגים, ואשה
וגבר שאות קין כבר מקועקעת על מצחו. חוליות שדרה לתערוכה כולה
הן ארבעה ציורים מסדרת המפתח של צינوبيץ' "זמן הבשר":
ארבעה בתרים מוארכים המופרדים מעט זה מזה, חתוכים ועורגים זה
לזה. "זמן הבשר" הוא שם היכול להכיל את רוב יצירתו של צינوبيץ';
אותה התכה בין הזמן שמחוץ לזמן,
המתקתק באבריו הפנימיים של האדם, והאמן - ברצונו, בדמיונו,
ביצירתו - מעביר בהם
את רטט הנצח היחסי. צינوبيץ' שולט כאן במלאכת הציור, כמאסטר
שהגיע לבשלות,
והאנטומיה האנושית נושקת כאן למופשט הגאומטרי. מערכים
צפופים של ורידים, מעיים,
לב, חותרים כשורשים, וקרומים בהירים עוטפים את אדמומיות הבשר
הנא. בשולי זמן הבשר צינوبيץ' בורא חושך עיוור, המחלחל ומופרש כל
העת, עד שהפעפוע יהיה לגאות והאברים יקרוסו בזה אחר זה.

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

ביקורת אמנות

תמה גורן ואסף רהט מספקים כל אחד בדרכו חוויה דמונית הרחוקה מזוועות המציאות

תמה גורן, פרט מתוך "ספר מועדון השיש", 2023. סוף סוף, פלטפורמה ראויה צילום: תמה גורן / גלריה שלוש

לעקוב

אבי פיטשון

16 באוקטובר 2024

דרכה של תמה גורן לתערוכת יחיד בחלל אמנות מכובד כמו גלריה שלוש היתה רצופה חתחתים. זה עשוי להיראות אחרת לקוראי "הארץ", שבו זכתה גורן לחשיפה והכרה לא פעם ולא פעמיים. אבל האמת היא שגם אלה לא פעם המחישו את קשייה להשתלב ואת הקושי מסביבה להבין איפה בדיוק להניח אותה. ב-2019, למשל, מצאנו לה מקום באחד ממדורי "מכת בכורות" ז"ל של מאי פלטי ב"גלריה שיש", שהיה מיועד ליוצרים ו"דמויות מעניינות" בתחילת דרכם, כשגורן כבר בת 40. לפני כשנתיים קיבלה מה שנקרא הצעה שאי אפשר לסרב לה: תערוכה משותפת בהזמנת האמן המוערך והמשפיע אבנר בן גל המנוח. זו היתה תערוכה טובה אבל במבט לאחור, ממש לא בטוח שהחיבור הזה סייע לה.

עכשיו, סוף-סוף, האמנות המזוהה מקילומטרים שלה מקבלת פלטפורמה שהיא ראויה לה, אם כי אפילו במקרה שלפנינו תערוכת היחיד שלה, על בסיס החלטה עלומה אך לא בהכרח מופרכת,

מתערבבת חלקית בחלל עם תערוכת יחיד נוספת – "פרש בודד" של [אסף רהט](#). כשנכנסים לגלריה, הדימוי הראשון שבו נתקלים הוא ציור מהתערוכה שלו. אחריו מגיעים לאחד השולחנות שעליהם פרוש אחד משמונת "ספרי הקונצרטינה" שלה, סדרות ציורים שמחברים זה לזה על גבי גיליון נייר ארוך, כמו ספר ילדים מתקפל, ממוסגר בין שתי כריכות. מעל השולחן מתנוסס ציור נוסף של רהט שהוא למעשה דיוקן של גורן עצמה בסגנון פייטה, האוחזת באחיזת חנק את מה שנראה כמו ראשו המכחיל של האמן. מנקודה זו הצופה צריך להחליט אם הוא פונה ימינה אל המשך התערוכה הקורץ של רהט (ממש מאחורי הפינה סדרה של תשע פייטות נוספות, ביניהן זיהיתי את המוזיקאית עדיה גודלבסקי) או שמאלה להמשך התערוכה של גורן, שבניגוד לרהט לא מוצגת בחלל אחד ואחיד.

אסף רהט, ללא כותרת (1), מתוך הסדרה "הפייטות", 2024. תמה גורן מחזיקה את מה שנראה כראשו המכחיל של האמן צילום: אסף רהט / גלריה שלוש

אין בנאמר לעיל כדי לרמוז שגורן לכאורה נזקקה שוב לקביים (גבריים) כלשהם כדי שאפשר יהיה להציגה ללא מורא. ישנה השקה סגנונית בין שני האמנים: אצל שניהם יש נוכחות דומיננטית, חזקה ואפקטיבית של האפל, המאיים והאלים (בסגנון שונה ועם דגשים שונים, על כך בהמשך). אפשר גם במידה לא מבוטלת לתאר את שניהם כעין תלמידים או ממשיכים של [בן גל](#) וזה מעניין כשלעצמו.

תמה גורן, פרט מתוך "ספר ערפדים", 2023. בחזרה אל ימי הנעורים בחיפה צילום: תמה גורן / גלריה שלוש

שם תערוכתה של גורן, "דויד מצייר ילדים", מוסבר בטקסט האוצרות כנשען על ימי הנעורים הגותיים-פאנקיסטיים של האמנית בחיפה ועל טיפוסים תמהוניים למיניהם שבהם נתקלה בלילות שוטטות בעיר עם חבריה, שדויד הצייר היה אחד מהם. הנרטיב הזה נוכח בצורה ברורה בציורי בית ספר (תלמידה שבזה מול לוח שעליו כתוב "בא לי למות", תלמיד עם פנים מחוטטות לובש חולצה של להקת המטאל Slayer) וככל הנראה נשקף גם מחלק מציורי הרפתקאות המתבגרים בגינות ציבוריות ("מסיבת הקאה", עישון ג'וינט על ספסל, עשיית צרכים).

האלמנט האוטוביוגרפי הוא רק מקפצה שממנה מזנקת גורן אל מחוזות סוריאליסטיים, גרוטסקיים, מסתוריים וקרובים הרבה יותר לאחים גרים, "יהושע הפרוע" ו"מקס ומוריץ" מאשר למרכז הכרמל של הניינטיז

תמה גורן, פרט מתוך "מסיבת הקאה", 2023. הרפתקאות מתבגרים בגינות ציבוריות צילום: תמה גורן / גלריה שלוש

העניין הוא שהאלמנט האוטוביוגרפי הוא רק מקפצה שממנה מזנקת גורן אל מחוזות סוריאליסטיים, גרוטסקיים, מסתוריים וקרובים הרבה יותר לאחים גרים, "יהושע הפרוע" (במקור פטר) של היינריך הופמן (שהאוצר יאיר ברק מזכיר) ו"מקס ומוריץ" של וילהלם בוש מאשר למרכז הכרמל של הניינטיז. משם היא מתרחקת עוד יותר, ודמויות רבות בציוריה לא מעלות אסוציאציה ל"דויד" כלשהו אלא לקרמפוס, שד חג המולד המרביץ לילדים רעים וגוררם לגיהנום. שד זה לקוח ממסורת חבל האלפים, שחגיגותיו מחוברות כנראה יותר מכל מסורת כריסמס אחרת למקורות פגאניים על טהרת תהלוכות של אנשים מחופשים לדמויות מפחידות, באמת מפחידות.

תמה גורן, פרט מתוך "ספר מועדון השיש", 2023. דמויות באמת מפחידות צילום: תמה גורן / גלריה שלוש

התוצאה היא מסע אל עולם הדמיון המופרע של גורן יותר מאשר אל נעוריה הנקודתיים. זה עולם שמכיל את כל הטווח, מבזזות קונקרטיות, מטונפת, פיזית, עלובה ומגוחכת – אפילו הסקס בציוריה תמיד נראה נואש ולא נעים – ועד לעולם אנימיסטי, חיצוני לתרבות ולמהוגנות, שבו לפטריות יש זין וכל גינה היא שער ליער חורש רע ומאוכלס בערפדים מפויחים. זה נפלא שגורן – והצופים – קיבלו הזדמנות להתפלש ככה ברפש (שיש לו פרצוף).

**בניגוד לגורן, אצל רהט האימה ממוסגרת
בהרהורים-על והישענות-על יוזף בויס, וינסנט ואן**

גוך, רפי לביא, ועוד, כאילו לצייר את האופל, הפחד והתיעוב מבלי לעגן אותם בדיון בסגנון "אמנות לאמנים" זה לא מספיק

אסף רהט, ללא כותרת ("הסוף של בויס"), 2023. הרפרנסים לעולם האמנות אכן נוכחים בעבודות צילום:
אסף רהט / גלריה שלוש

מאחורי אסף רהט שש תערוכות יחיד בשלוש לפני זו הנוכחית. הוא גם בוגר המדרשה (בניגוד לגורן האוטוידקטית), אבל העובדה שהטקסט האוצרותי על תערוכתו מתפוצץ מניי-דרופינג לרפרנסים מתולדות האמנות (שאכן נוכחים בעבודות) לא בהכרח קשורה לחייו האקדמיים. הצד השכלתני בעבודתו עשוי לעורר דיון מעניין במידה; הרפרנסים המפורשים לפעמים מביכים. אבל הבעיה העיקרית היא שהם ממתנים את הפראות, האלימות והאופל שבציוריו, כמעט מאלפים אותם. כשהראש הכרות אצלו מרפרר לקאראווג'ו בעוד שאצל גורן ראשים כרותים מעוררים עווית צחוק מקאברי, נוצר פער. זה לא פער איכותי: הציורים שלו, בייחוד הצבעוניים, זוועתיים, מטרידים ונעדרי נחמה. במבט כולל, גם אצלו מוכנס הצופה למין סיוט של לפני כריסמס, מלא שלדים, מוות ואימה. רק שבעוד שאצל גורן הרפרנסים התוכניים והאסתטיים לספרי ילדים מטרגרים קשורים לביוגרפיה של נעורים רדופים, אצל רהט האימה ממוסגרת בהרהורים-על והישענות-על יוזף בויס, וינסנט ואן גוך, רפי לביא, אביבה אורי, "מקורו של העולם" של גוסטב קורבה ועוד, כאילו לצייר את האופל, הפחד והתיעוב מבלי לעגן אותם בדיון בסגנון "אמנות לאמנים" זה לא מספיק. לא מספיק מה בדיוק – בוגר? מעניין? מכובד? חשוב?

אסף רהט, ללא כותרת ("קלוסוס"), 2022-2023. הציורים שלו, בייחוד הצבעוניים, זוועתיים, מטרידים ונעדרי
נחמה צילום: אסף רהט / גלריה שלוש

לא חשוב. שתי התערוכות משלימות זו את זו ומזמינות אותנו לחוויה דמונית שהצמרמורת שהיא מספקת זרה ורחוקה מזוועות המציאות באופן שבסופו של דבר מרומם ומעורר הנאה – למי שמתחבר לאסקפיזם של אצבעות מקומטות ומשוננות ציפורניים המעלעלות

בספרי אגדות מעוותים או מעלות באוב מיתוסים מתת-המודע
הקולקטיבי. **תמה גורן, "דויד מצייר ילדים", אוצר: יאיר ברק; אסף רהט,**
"פרש בודד", אוצרת: נירה יצחקי. גלריה שלוש לאמנות
עכשווית (הצורפים 15, יפו). עד 26.10

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

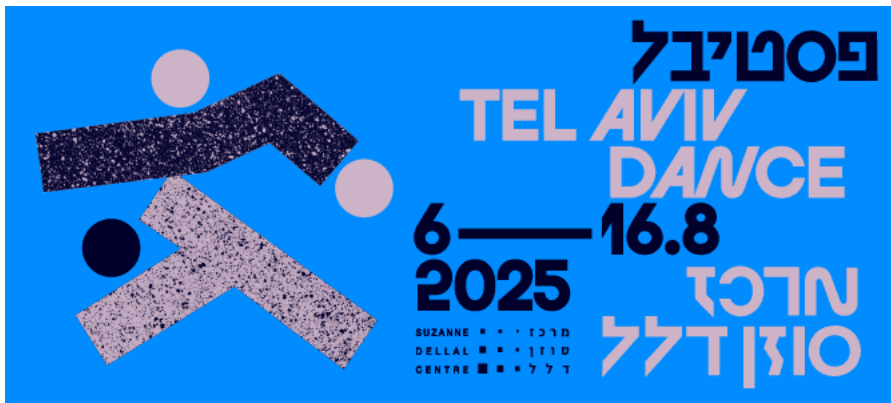
חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

להוציא הכל החוצה: תמה גורן ואסף רהט בגלריה שלוש

תמה גורן ואסף רהט מציגים בשתי תערוכות יחיד עבודות מהשנתיים האחרונות. למרות שנוצרו כל אחת בנפרד, בשתייהן אפשר להבחין בציורים שמספרים סיפור ובמציאות הנוכחית שחודרת מבעד לדימויים

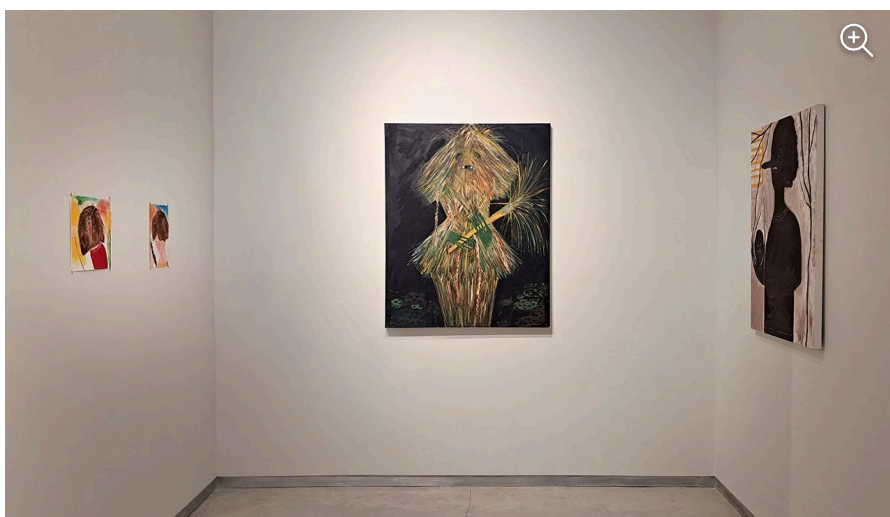
“אנחנו אמנים שמשתעממים ומחפשים דברים חדשים, יש בנו את היצר הזה של החיפוש. זה סוג של טמפרמנט אמנותי”, אומרת תמה גורן, שמציגה בימים אלה תערוכת יחיד בגלריה שלוש במקביל לתערוכת יחיד של אסף רהט. התערוכות – “דויד מצייר ילדים” של גורן (אוצר: יאיר ברק) ו”פרש בודד” של רהט (אוצרת: נירה יצחקי) לא קשורות אחת לשנייה במקור.

הן נוצרו כל אחת בנפרד כפרויקט שלם. אבל הבחירה של הגלריה להציג אותן במקביל מייצרת קווי מחשבה נוספים שמוסיפים רבדים על כל אחת מהן. ובעוד שרהט עובד עם גלריה שלוש מאז שנת 2003, עבור גורן זו התערוכה הראשונה שהיא מציגה בה. העבודות שמוצגות בה הן פרי יצירה של השנתיים האחרונות, שאת הניצנים שלהן אפשר היה לראות כבר בתערוכה משותפת שהציגה עם אבנר בן גל ז”ל בגלריה מאיה בקיץ 2022.

תמה גורן, דויד מצייר ילדים

הפרקטיקה המרכזית שבה יצרה במהלך השנתיים האלה, מלבד לציורי שמן גדולים (שמוצגים גם הם בתערוכה), היא שמונה ספרי קונצרטינה שמוצבים על שולחנות ארוכים ומתארים באמצעות עבודה בצבעי מים סצנות סוערות, צבעוניות, מצחיקות, מטרידות וגרוטסקיות. "העבודה בפורמט של ספרים התחילה ממש במקרה", היא מספרת. "במהלך ביקור בחנות למוצרי אמנות בפריז נתקלתי בפנקס קטן וריק עם כריכה וגומי שמישהו רצה לקנות ובסוף השאיר ליד הקופה

"קניתי אותו כשהוא ארוז בניילון וכשחזרתי ארצה פתחתי אותו וגיליתי שהוא כמו אקורדיון – נפתח ונפתח. התחלתי לצייר בו בצבעי מים ומאוד אהבתי את הרעיון. את שאר הספרים כבר הזמנתי באמזון, בגדלים שונים ומסוגים שונים של ניירות. התאהבתי בפורמט. יש כאלה שהדף המקופל שלהם מגיע עד לאורך של שבעה וחצי מטרים".

תמה גורן: אני אוספת רפרנסים כחלק מהיומיום שלי כל הזמן: דברים שאני רואה ברחוב ובאינסטגרם, מוזיקה, ספרים, איורים, אגדות. העבודות שלי הרבה פעמים לא קלות לעיכול, אבל דווקא בגלל שיצרתי אותן בתקופה כל כך קשה, רציתי שהן יהיו גם מצחיקות

האוריגין סטורי לתערוכה של גורן מגיעה מתקופת נעוריה בחיפה, אז היתה מסתובבת עם חבריה בגן האם שבעיר ופוגשת בטיפוסים שונים ומשונים. אחד מהם היה דוד, צייר תימהוני שניהל איתם שיחות ארוכות ובדמיונם נהג להזמין ילדים לביתו ולצייר אותם.

"אני לא באמת יודעת מה אני הולכת לצייר עד הסוף, וגם לא אומרת לעצמי שעכשיו אני הולכת לעשות תערוכה על גן האם בשנות ה-90. אני אוספת רפרנסים כחלק מהיומיום שלי כל הזמן: דברים שאני רואה ברחוב ובאינסטגרם, מוזיקה, ספרים, איורים, אגדות. העבודות שלי הרבה פעמים לא קלות לעיכול, אבל דווקא בגלל שיצרתי אותן בתקופה כל כך קשה, רציתי שהן יהיו גם מצחיקות".

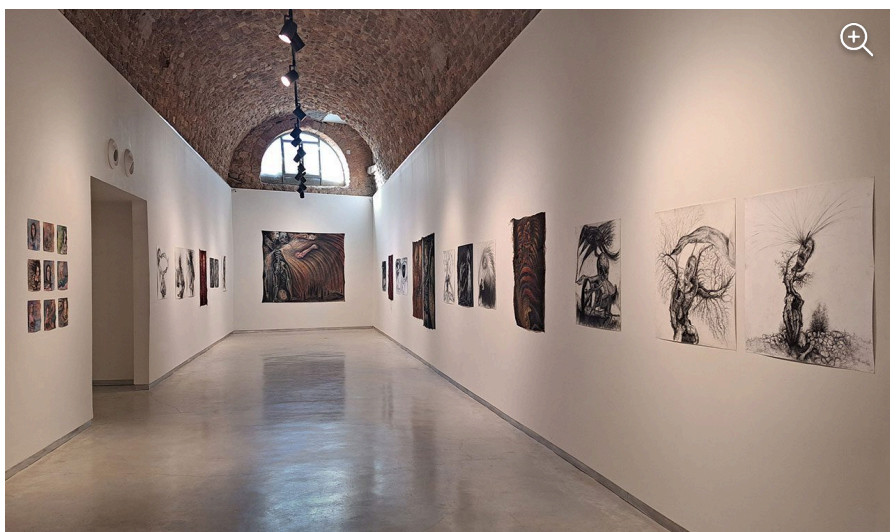
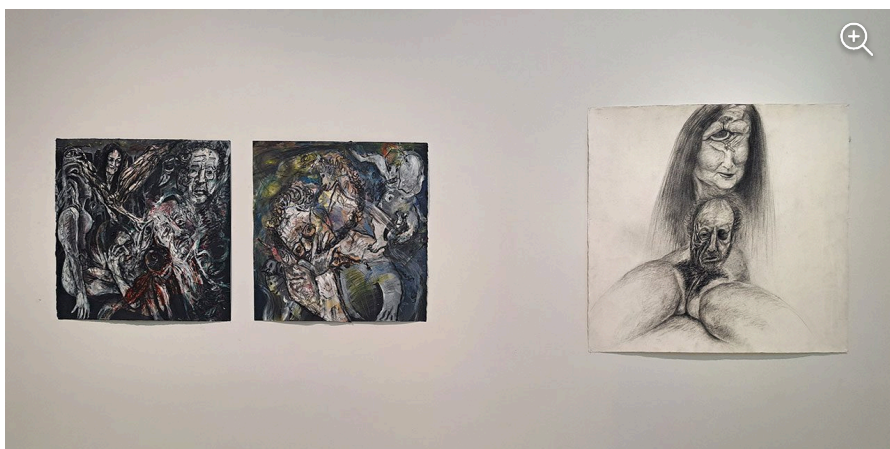

20 LIVE [פורטפוליו]

לירוי שופן • הקוסמים: איב סן לורן וקרל לאגרפלד
מרכז תאו • 19.8 • 20:00 תאריך

אסף רהט, פרש בודד

גם רוב העבודות שמוצגות בתערוכות היחיד המקבילה של רהט נעשו במהלך השנתיים האחרונות, מתוך מאות כאלה שיצר במהלכן. הדימוי החוזר, של פרש בודד, מופיע בחלקן בדרכים שונות. "לפעמים הוא יותר דמיוני ומפלצתי ולפעמים הוא יותר נחמד", מסביר רהט. "כמו דימויים קודמים בעבודות שלי, גם הפרש הוא כזה שבא מבפנים. רק בדיעבד אני חושב על ההמשגה היותר מילולית שלו ותוהה מאיפה הוא בא

"כבר בתערוכות היחיד שהצגתי במוזיאון בר דוד בקיבוץ ברעם בשנה שעברה (2023), שעסקה בעיקר בדמיונותיהן של אביבה אורי וג'וזף בויס, נכנסה הדמות של הפרש לחלק מהעבודות. אז הוא היה דמות משנית, בתערוכה הזו הוא הפך לפרוטגוניסט

"בכל הסדרות שלי קיימים מכנים משותפים בין הציורים, לרוב אלה גיבורים שחוזרים על עצמם. חלקם הם רפרנסים לתולדות האמנות, אבל גם הם כאלה שעולים תוך כדי עבודה. אני לא אומר 'אוקיי עכשיו אני צייר את בויס'. הוא מגיע מתוך משהו פנימי, וגם מתוך התת מודע הקולקטיבי שלנו כאנשי תרבות

"בעיניי הפרש הבודד הוא גם אני, גם חיבור של החייתי והאנושי וגם דמות שבאמצעותה אני מספר סיפורים על פרשים שהערצתי כילד – בין אם זה קלינט איסטווד או דון קישוט או הברון ממינכהאוזן. אני רואה בעצמי סוג של מספר סיפורים ויזואליים, משהו שאני שם לב שהולך וקורה יותר אצל ציירים בני הדור שלי. הדור שאנחנו למדנו ממנו הוא כזה שברובו האמין בפורמליזם ובציור מופשט, ופחות אהב לספר. אבל כשאני מסתכל על אמנים עכשוויים כמו רועי רוזן, אסי משולם או יאיר גרבז אני רואה שהם לא רק מציירים, אלא גם מספרים סיפורים"

אין כוח למגלומניה

גם העבודות של גורן מאופיינות בדרך שבה הן מספרות סיפורים, במיוחד אלה שנוצרו בפורמט של ספרי הקונצרטניה. "יש כאלה שיש בהם סיפורים קצרים, סצנות בודדות, ויש כאלה שיש בהם כבר סיפור אחד ארוך כמו ספר אחד שמוקדש לערפדים או ספר שמוקדש לטיול שנתי בבית הספר. אני אוהבת לקחת דברים שנראים לכאורה תמימים ומתוקים; כאלה שיש בהם חמידות אבל כזו שנובעת מתוך המבט של הדמות שהוא לרוב זדוני, מרושע, מכושף או עצוב ונוגה. על הגבולות האלה אני משחקת

"יש לי גם אובססיה לפרצופים. כשאני מציירת, אני לא יכולה להוציא עבודה בלי שיש בה פרצוף מסוים שמשקף הבעה אחרת. כך שהכל זוכה לפרצופים – הפירות, העצים, הדוממים. אני יודעת כבר למקם את העיניים במרחקים מסוימים כדי שיווצרו הבעות שונות, והן תמיד כאלה שהן בין רוע לחמידות או בין עצב לחמידות"

תמה גורן

“אצלי הכל הרבה יותר בחוץ”, אומר רהט. “הציורים הם בומבה לפני. אם תמה היא יותר דיוויד לינצ'ית בשפה שלה, אני יותר קרונברג. כל הגופניות וכל האיכסה אצלי נמצאים בחוץ. אני מגיע מרישום ולכן כן מאוד מאמין ביופי של הקו וביופי של הכתם, אבל היופי בעיניי נמצא גם במקומות הלא שגורתיים והלא נעימים – באיברים הקטועים, במיצי הגוף”

הציורים של רהט מצוירים או על נייר, או על בדים לא מתוחים, חלקם בדי יוטה פשוטים שהוא מוצא במקומות שונים. “מול נייר ובד יוטה אני מרגיש חופשי, וזה גם מה שמאפשר לי את החופש בציור. אם היו שמים אותי מול בד ממוסגר, הייתי מפחד קצת

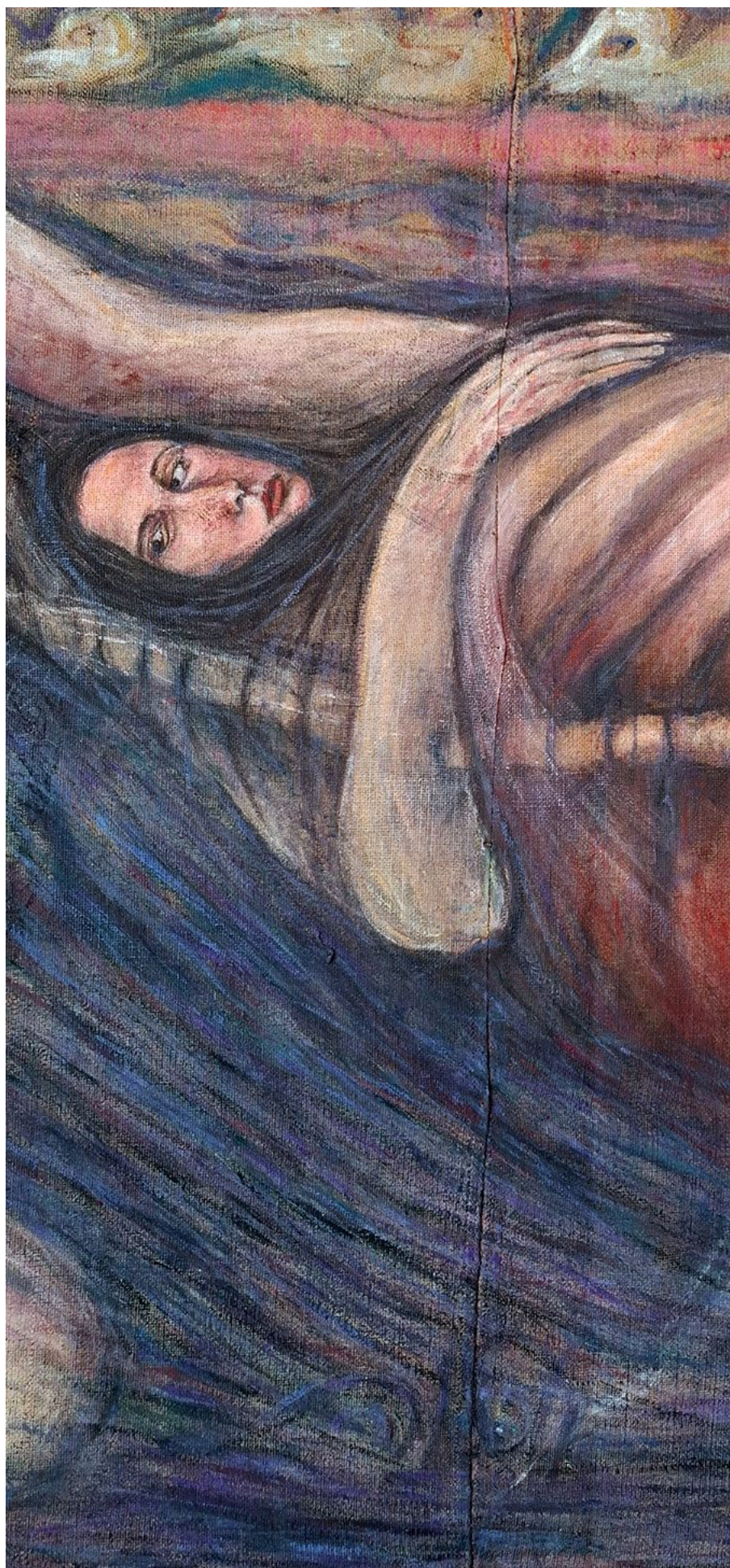
”אני בכל זאת פועל יוצא של דלות החומר, ועם כל הניסיון שלי לעסוק במסורות וסיפורים, החינוך האמנותי שקיבלתי במדרשה הוא משהו שנספג. בתקופה האחרונה אני מרגיש שנכון יותר עבורי לעבוד בפורמטים קטנים, שבאמצעותם אני יכול להוציא דברים מהר החוצה, לתת ביטוי לתודעה. אין לי כוח למגלומניה”

אסף רהט: על הציורים שלי אומרים לא פעם שהם מורבידיים, אבל אני מוצא שדברים בהם גם מצחיקים וסרקסטיים. החיבור, לדוגמה, בין מקור העולם של קורבה לאביבה אורי כקיקלופ, זה חיבור שמצחיק אותי

גורן, שהגודל של ספרי הקונצרטניה הוביל גם אותה ליצור בפורמט קטן יותר, מציגה בתערוכה לראשונה גם אוביקטים קטנים, עשויים חימר, שמוצבים על השולחנות בין דפי הספרים. אלה הם פסלים קטנים של דמויות, שמדברות לרוב את אותה השפה הצורנית שאפשר למצוא בדימויים המצוירים, רק בתלת־ממד וללא צבע

“הם מבחינתי המשך ישיר של הספרים”, היא אומרת. “והיה לי טבעי לחזור למדיום של פיסול, שהוא בכלל זה שהתחלתי בו כבר כילדה. גם הפרצופים של האובייקטים נשארו אותם הפרצופים, ומצאתי פתרונות כדי לייצר אותם כמו עיניים שהוספתי באמצעות כפתורים קטנים”

גם האובייקטים, כמו הציורים של גורן, הם מצחיקים ומטרידים כאחד. “חשוב לי שיהיה בעבודות הרבה הומור, זה משהו מהותי אצלי בשנתיים האחרונות. אנשים לא תמיד יודעים שאני אדם מצחיק ושטותי, ובעבודות מצאתי את הדרך להוציא את זה החוצה. זה נותן לי נחמה”

אסף רהט

[תערוכות חדשות](#)

חוט המחשבה של אסף רהט

"כימרה", תערוכת היחיד של אסף רהט שתיפתח הערב, מציגה עולם סוריאליסטי הנע בין תום של ילדות וחזיונות אפלים

[לעקוב](#)[איתן בוגנים](#)

22 באוקטובר 2014

עבודות על נייר בפורמט גדול לצד עבודות חוטים ודבק שנעשו בשנתיים האחרונות יוצגו ב"כימרה", תערוכת היחיד של [אסף רהט](#) שתיפתח הערב בגלריה שלוש לאמנות עכשווית בתל אביב (מזא"ה 7).

שתי עבודות החוטים הגדולות שמציג רהט בתערוכה בנויות מחלקים מודולרים אשר בתוכם מקטעים עדינים, רישומיים, המציעים חיבורים של חלקי גוף ומיני יצורים, לצד מקומות פרומים ודחוסים יותר. התמה או האנרגיה הסוריאליסטית המניעה את עבודות החוטים נוכחת גם בעבודות הנייר הגדולות והריבועיות, שבהן יש אקספרסיביות הכרוכה בדימויי חלום. רהט מספר שרובן המכריע של העבודות נעשו במהירות, בסשן אחד, מתוך הצפה של דימויים פנימיים ולא מודעים.

"הקו המנחה בעבודות הנוכחיות נע מאקספרסיביות פעולת הציור אל מופעו הצורני של הדימוי אשר מוליד דימוי אחר", הוא אומר. "כפאזל המחכה להרכבה, דימויי הנפש הלקוחים מתוך ארסנל חלומות וזיכרונות, ממשיכים אחד את השני ברצף אסוציאטיבי, ויוצרים עולם סוריאליסטי הנע בתווך שבין תום של ילדות וחזיונות אפלים".

אסף רהט, ללא כותרת, 2014 צילום: גלריה שלוש

מקורות ההשראה הפנימיים של רהט המושתתים על סימבוליקה נפשית וביוגרפיה אישית, הולידו סדרה של דימויים בעלת חיות עזה מצד אחד, ומאידך כזו הבאה במשא ומתן עם המוות בדמות גולגולת, דיוקנאות עצמיים, ידיים מנותקות מהגוף, שד־חתול, חמור, כלב, חזיר, ושאר יצורים המצויים על התפר שבין החייתי לאנושי. לצד הדהודים

של ה"קפריצ'וס" של גויה, "גן התענוגות הארציים" של הירונימוס בוש וכתמי הדיו במבחן האישיות ההשלכתי רורשאך, מספקות העבודות של רהט הצצה אל נבכי עולמו הפנימי, על הפנטזיות, הפחדים, והזיכרונות האגורים בו. "כל האמנות שלי ניזונה מתכנים אישיים. זה דבר מאוד מרכזי שמנחה אותי בעבודות. זה תמיד משהו שבא ממקום פנימי של הזיה, ולא דרך תיווך שכלתני ואינטלקטואלי", מספר האמן, יליד 1970.

בערב הפתיחה יתקיים בגלריה מופע פרפורמטיבי בהשתתפות רהט, הרקדנית והכוריאוגרפית אורין יוחנן והנבלנית עדיה גודלבסקי, אשר בוחן את גבולות המדיום ויוצר בעצמו מעין כימרה בעלת שלושה ראשים יוצרים. מסגרת המופע, שיתרחש כאלתור, היא האובייקטים שיצר רהט מחוטים במיוחד לפרפורמנס, הנדמים כמעין קרעי גוף המתאחים לפרקים עם גופה של הרקדנית המשמש כלי רישומי בחלל. רהט מספר שמיתרי הנבל "מהדהדים את הקו הרישומי של עבודות החוטים, שאף משמשות לעתים את הנבלנית כאלמנט המייצר את הצלילים הממלאים את חלל התערוכה".

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

אמנות

"בזכות הפלסטיני שזרק עלי אבן, זה מה שאני עושה 30 שנה"

אסף רהט, ללא כותרת, 2023 צילום: אסף רהט

שלדים וגולגלות הם חלק מיצירתו של אסף רהט. בתערוכה חדשה הוא מעלה לקורבן את דמויותיהם של אביבה אורי ושל יוזף בויס: "אני נהנה לדרוך קצת על גופות קדושות ואהובות"

לעקוב

נעמה ריבה

28 באוגוסט 2023

אסף רהט הגיע לאמנות במקרה. בשירותו הצבאי היה בנח"ל המונצח. "באחד הסיורים במחנה פליטים בעזה", הוא מספר, "חטפתי אבן במרפק, דבר שגרם לשבר קטן והוביל לאשפוז של שלושה שבועות של שיכרון חושים בבית הבראה שלוש בכרמל. זה היה כמו גן העדן של הירונימוס בוש מוקף בגיהנום הנורא של עזה. שם, כחלק מריפוי, התחלתי לרשום ובציור ובעיקר ציירתי את הנוף שנשקף מהחלון אל הר הכרמל. אז מה שאני עושה כבר כמעט 30 שנה זה בזכות אותו פלסטיני שזרק עלי אבן ועדיין לא החלטתי אם זו קללה או ברכה".

אסף רהט, ללא כותרת, 2023 צילום: אסף רהט

בתערוכה חדשה, "העין של אביבה הגוף של בויס", המוצגת במוזיאון בר־דוד בקיבוץ ברעם הוא מעלה קורבן את דמויותיהם של הציירת אביבה אורי ושל האמן יוזף בויס. "אני נהנה לדרך קצת על גופות קדושות ואהובות גם עלי, מהמסורת של הציור הישראלי ומההשפעות הבינלאומיות עליה בשנות ה-70 וה-80", הוא מסביר.

יצירותיו של רהט, רישומים וציורי טמפרה על בד יוטה, אינן קלות לצפייה. יש תחושה שהן מנוגדות לאישיותו הנעימה של האמן בן ה-53. הוא עובד עם חומרים של היום־יום שהוא מוצא לפעמים ברחוב או בזבל. הוא מתמקד בנושאים כמו מוות, שלדים, רוחות וסערות, ומצייר חסרי בית ואיברי גוף חשופים.

"שלדים וגולגלות עוברים ביצירתי כחוט השני לאורך השנים", הוא מוסיף. "מעגל החיים מלווה אותי מלידה, דרך מיניות, חיים, יצירות ומוות. זה סוג של ואניטאס אצלי, אבל בשונה מהוואניטאס המערבי, שעסוק בציור של טבע דומם סימבולי, אני מתחבר יותר לוואניטאס של תרבותיות קדומות כמו האבוריגינים באוסטרליה או האינדיאנים באמריקה שהמוות אצלם הוא חלק מהחיים. ככל שאני מתרחק מלימודי במדרשה אני יותר ויותר נהנה לספר סיפורים ולצייר ציור נרטיבי. זו כמו בגידה במסורת המודרניסטית שינקתי משדי רפי לביא במדרשה, מדלות החומר ומהחילוניות התל־אביביות. אני חילוני גמור

אבל כאמן אני קצת דתי". התערוכה, שאצר אבי איפרגן, תימשך עד
1.10.

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

עוצם עין אחת

המפלצות של אסף רהט

בתערוכה "כימרה" רהט בורא יצורי-כלאיים, שעטנז של מין בשאינו מינו, מתוך מתח פלסטי אצור ואקספרסיבי, שקורט של הומור שזור בהם

עוזי צור לעקוב

28 בנובמבר 2014

אסף רהט: כימרה, גלריה שלוש, תל אביב

אסף רהט בורא יצורי-כלאיים, שעטנז של מין בשאינו מינו, מתוך מתח פלסטי אצור ואקספרסיבי, שקורט של הומור שזור בהם. הכימרה היא מפלצת מהמיתולוגיה היוונית שראשה ראש אריה, גופה גוף עז וזנבה זנב דרקון — הכלאה המשיקה להכלאות הפנטסטיות והדרוכות כחץ של רהט.

שיאה של התערוכה הוא ה"תבליטים". אלה מעין שלוליות של דבק פלסטי שבטרם יבשו לכד בהן רהט סבך של חוטים מחוטים שונים, שכבות של חוטים המסתלסלים, מתלכדים ונפרמים כדי לרשום את הדימויים שהם בין רישום לתבליט, שכבות דחוסות ושכבות דלילות, באנרגיה מוחשית וחושנית של מעשה אומנות שבטי, ילידי, בחומר זמין.

כשהמלאכה תמה, והדבק יבש, רהט קילף אותו, ומיקם אותו על מרחבי הקירות. וכך אפשר לראות גולגולת אדם דחוסה צומחת מראש נזיל של כלב, וממנה צומח ראשו של האמן, שחוט אדום ארוג בו כסומק הזעם וכפתיל של הדם הניגר מכף ידו המונחת על קימור הגולגולת.

אסף רהט, כימרה (קטע) צילום: עוזי צור

מפגש הקירות חוצה את העבודה לשני חצאים כמו סימטריים. בחצי השני נראית זרוע המשעינה את כף ידה על ראשו של הגבר, המשעין את ידו שלו הננשכת על קימור הגולגולת האחרת, הצומחת מראשו

של החתול, שאפו הוא מלכודת חוטים קטנה שלכדה את ברווז
האמבטיה הצהוב, התם והחף מכל עוון, וזנב החתול מסתלסל כעשן
דק אל הקיר הריק.

לפנינו תהליך אבולוציוני מעגלי שאין לו לא ראש ולא זנב, שברואיו
נושכים זה בעקבו של זה. ראש סוס המוליד גולגולת אדם הנושכת את
כף ידה השלדית, כנגד ראש האמן וקטע מגופו (ב"רישום" מגויד כשל
אגון שילה) הנושך את כף ידו (כפי שימשיך לנשוך גם אחרי מותו),
ראשו של הברווז המונפש משיק לעורפו — ששולי נשל הדבק גלויים
וחשופים בהם כדבק היבש המקולף מאצבעות ידו של הילד (שיהיה
אולי לאמן הבוגר), בעוד הוא מנשק ברווז נוסף הנדמה לקטע של
מפה גיאוגרפית, שלעורפו משיק ראש גבר המשופד על עמוד־שידרתו
המקולף. וגולגולתו כבר משקיפה מתוך חלל ראשו, והגבר מנשק עורב
שמכנפיו צומח ראש של עז, והעורב עומד על ענף דק הצומח מעצם
הזרוע של הגולגולת שעל כף ידה מולבש ראש כלב כבובת־יד.
ובהמשך המעגל — שוב ראשו של האמן נושך את כף ידו שראשו
האפרוחי הצהבהב של ברווז הצעצוע מותך לעורפו, ועוד נשל של
ברווז אפרפר שראשו המצחיק של כלב נישא על גלי האמבטיה והוא
מתאווה אל פי הסוס שמפיו ישק דבר... וכך סובב לו מעגל החיים
והמוות.

כן מוצגים בתערוכה רישומי־ציורים על פני גליונות נייר גדולים,
שבחלקם יש משהו גולמי, בראשיתי, מעוך. כאן ה"גיבורים" שלובים
אלו באלו לא בתהליך המשכי, רציף, כי אם במין תוהו ובוהו המתחולל
בתום תהליך הבריאה, ביום השמיני או התשיעי, והכל בהטחה
אקספרסיבית סעורה של פחם, דיו, טושים, עפרונות וצבעים.

לא בכל רישומי־הציור נשמר אותו מתח פלסטי, וחלקם חלשים ורפויים
מהאחרים, אך התערוכה כגוף, כשלם, סובבת אותך כקרביים של
תהליך העשייה היצירה (התערוכה הוארכה עד 13.12).

**שי קרמר, "מרכז הסחר העולמי: בטון מופשט", גלריה ג'ולי מ.,
תל אביב**

שי קרמר קיבל היתר מיוחד לצלם באתר הבנייה של המגדלים העצומים הצומחים מתוך ההרס של מגדלי התאומים. החשיפה הבודדת, הפריים הבודד, לא יכלו להכיל את החוויה שחווה, והתוצאה הם צילומים פנורמיים רחבי ממדים, שבתהליך הפיתוח שלהם, קרמר מרבד בהם לעתים עד שלושים חשיפות ויותר באותו צילום; חשיפות שלמות וקטועות, כמין תצרף או פסיפס, בעל עומק ויזואלי ואקטואלי, שעליונים ותחתונים נבללים בהן אלה באלה, ממבט הציפור וממבט הנמלה.

זאת ועוד: קרמר מצליח להכיל באותו מצע רב־צילומי קטעים של הרס וחורבן שנותרו עוד באתר בתחילת תהליך הבנייה, יחד עם מראות הבנייה, כשהחדש, בעל העוצמה הפטישית, והישן, מהולים זה בזה כמין משל או חיזיון נבואי על חורבן ותקומה במקדשי הקפיטליזם.

לכל צילום יש האופי והייחוד שלו, וכשהעין המתבוננת עוברת על פני הצילומים היא מנסה לפרום אותם ולדלות את המרכיבים השונים והפרטים: מבני המתכת הנפיליים המשמשים כשלד למגדלים הנבנים, המעליות, הפועלים בסרבלים זרחניים, מראות העיר שמסביב הנטמעים בסורג שפתו של הנבנה, קהל סקרנים הנדמה לחגבים, רשתות הברזל ליציקות הבטון, סולמות, מנופים, כתמי המוניות הצהובות, צינורות... הכל מומס זה בזה, וכאמור גם במשקע קדום של רוחות מגדלי התאומים והמתים.

לידיד שהתבונן בעבודותיו של קרמר הן הזכירו את האמנות שליוותה את המהפכה התעשייתית, אותם ציורים והדפסים שהם כהימנונים לכוחה של המכונה ולשינוי פני הנוף הכפרי והעירוני שהתחולל בעקבותיה, ולהטמעת התעשייתי והמכני באמנות המסורתית הישנה. התכה זו נראית כיום נוסטלגית כל כך. והנה, הנוסטלגיה קורנת גם באופן חידתי מצילומיו העכשוויים של קרמר — כבאותו צילום שבו צלעותיו של אתר הבנייה והחורבן דואות כצלעות של קתדרלה גותית, או כציור קטר הקיטור של טרנר העושה את דרכו בנוף ערפילי ועשנו נמהל בדוק הערפל שהאור נמהל בו.

מהדהדים כאן גם הדפסי בית־האסורים הוונציאני של ג'ובאני בטיסטה פירנזי, אותם תפנימים אדירים של מבוכים, גשרים, קשתות, שלשלאות, גרמי־מדרגות וסורגים מרובי פרספקטיבות. וכמובן אי אפשר שלא לחשוב על הצילום האי־קוני מ-1932 של פועלי בניין האוכלים את פת לחמם על קורת מתכת בקומה ה-69 של מרכז רוקפלר הנבנה, תלויים מעל העיר ניו־יורק שמתחתם. ואפשר אפילו להיזכר בתהליך הפתיחה והחסימה לסירוגין שבציוריו של קופפרמן, הבנאי שהיה לצייר, ובשלדי המתכת ודופנות העץ של תהליך יציקת הבטון המוטמעים בציוריו (התערוכה הוארכה עד 6.12).

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ

[עוצם עין אחת](#)

יצירה כחלום בלהה

חבל-טבור כלשהו מחבר בין היצירה של יאיר פרץ לזו של אסף רהט. אולי זהו מצב הצבירה הנפשי של היצירות, הדחיסות וההתכה של הרישום והציור

[לעקוב](#)[עוזי צור](#)

30 בספטמבר 2016

יאיר פרץ: "מכף רגל עד ראש", גלריה חזי כהן, תל אביב

שלדים של אמנים קאנוניים מהמאה הקודמת מקרקשים בארונות היצירה של יאיר פרץ, בציורים בעלי עוצמה פלסטית כבירה הנובעת מהתכת הרישום והציור שלו לכדי יישות אחת על אותו הבד. ברובם זו התנגשות חזיתית בין האב האולטימטיבי של אמנות המאה ה-20, פיקאסו, לבין פרץ, ומפליא לראות אמן מקומי צעיר שאיננו פוחד להתמודד עם מורשת גרפית משתקת כשל פיקאסו ויכול לה.

הידיים ידי פיקאסו והקול קולו של פרץ. לעתים זו התנגשות בין פרנסיס בייקון לפרץ, ולעתים רחוקות כל השלושה מתנגשים לכדי יצירה אחת מסוכסכת. יש בציוריו הגדולים כוח אקספרסיבי שכמו דוחק אותם אל תבניות נוקשות, והם נכנעים רק חלקית, מאיימים לפרוץ את הסד שהאמן כופה עליהם. דמויות אנוש שתנועה פנימית בייקונית בלתי ניתנת לעצירה כמו מעוותת וכמעט מחריבה אותן מבפנים, והן קופאות לרגע בעיוות קוביסטי שפיקאסו ינק מהאמנות הפרימיטיבית ופרץ מחזיר אל המערב, מקשרן לתולדות האמנות ומשתמש בהן באופן אקטיבי ומפתיע. דמויות מחורבות שפרץ משכן בחורבות המציאות הסובבת, תוך שימוש בצבעוניות לא ריאלית של חרדה ואופוריה.

"Cycle" מתאר מחזור-חיים הדועך אל סופו ואל התחלה חדשה, פראית ומפתיעה. זהו ציור מפתח לתערוכה כולה, שגלגולי האדם הרשומים-מצוירים בו דרוכים או רפויים כבובות ממוכנות, עוטים מסכות גרוטסקיות כמצב קיומי (לא כאופנה או בחירה) שאי אפשר

יותר להסירן. ולמרות ההרס מבפנים ומבחוץ הם עדיין מלאי חיים, בעיבורי הנוף האורבני החרב הנפתח אל מרחבים דשנים רעילים. יציר כלאיים פיקאסואי ליד טלפון ציבורי ששפופרתו נגדמה, במצב של ישיבה-עמידה, דרוך כלוחם, וצמד דמויות עיוועים שרועות בקדמת הציור, האחת שכובה מבוסמת על גבה כמוקיון בלהה והשנייה כפסל אליל אפריקאי שקרס וראשה ראש מסכה קוביסטית, ופרץ פורע ומעוות עוד יותר עד סיוט.

אסף רהט, קטע מתערוכתו "STRIP" צילום: עוזי צור

שלד של בית שקירותיו הוסרו ותחתיו שלד של אופניים נטולי גלגלים וקוף בודד מתערסל כאתנחתה קומית על קורות הגג החסר (קוף יופיע בציורים אחרים להגחך את דמויות האדם הנסוגות אל החיית), כנגד נוף השקיעה הפרוע. קרונותיה של רכבת חולפת אדישה בעומק התמונה בין ביצות ביוב מוריקות.

ב"מעשן", היוצא דופן בתערוכה, האמן מעלה באוב את תמצית של העשייה הבייקונית, אך מוקצנת ומיובשת אל השלד האלסטי של הנושא המצויר, הלכוד בפרא התנועה. על מצע לילי עמום, פרץ משתלח בפראות במברשות טבולות באור ארסי לברוא את איבחת המעשן, פניו פני קוף מזרות אימה וידו מושטת קדימה. הוא בוחר לרשום את העורקים והוורידים של יד הרפאים הזאת האוחזת בסיגרייה.

ציור של דמות יושבת בכורסה הוא התכה של הפיקאסואי והבייקוני ליישות אחת, מבעד לזו של פרץ. התפנים הוא כמו בייקוני וכן התנועה באברי הדמות. הצהוב של בייקון חובר לצבעוניות של פיקאסו. כפות הידיים והרגליים והראש הם "של" פיקאסו, בקוביזם בעל עוצמה פיסולית, ואברים אחרים עגולים ומקומרים מפיקאסו שאחר כך. בין הרגליים פרץ משבץ את הערווה כסיכת אזמרגדים או תותים, ומעל ובצדי הנושא המצויר, ברקע, רשם בעיפרון אנטומיה של גוף הנגרס אל האין.

אסף רהט: "STRIP", גלריה שלוש, תל אביב

חבל־טבור כלשהו מחבר בין היצירה של יאיר פרץ לזו של אסף רהט. אולי זהו מצב הצבירה הנפשי של היצירות, הדחיסות האינטנסיבית, ההתכה של הרישום והציור, הסימבוליות. קשר שנמשך לאורך הרחובות העלייה ואלנבי ונשזר ב"רצועה" של רהט הסובבת את קירות הגלריה בגובה העיניים.

שם התערוכה נוגע בדואליות שבין ההמשכיות הוויזואלית־סיפורית וההתערטלות הנפשית של רהט. יצירה כחלום בלהה, מזרם תודעה העובר מבעד לטיפול הרישומי־ציורי שאיכותו הפלסטית חיה ונושמת. מטמורפוזה ואבולוציה, בין אדם לחיה, מתמשכות. לידה ומוות וחוזר חלילה, והם לא אחת נטרפים זה בזה.

במשך כשנתיים יצר רהט את מגילת הימים הזאת, ש"זנב" של יום קודם נהפך ל"ראש" ביום הבא וכך הלאה, שרשרת המחברת את המודע והתת־מודע בכוח יצירה ודמיון מבעד לניגודים. יישויות נזילות שרהט לעתים מקלף את עורן לחשוף את הפנים הנא. מוטיב חוזר של אישוני עיניים זרע כאלמנטים של ראייה ופריון, כמו היו ליישות אחת הרואה ומתרבה בו בזמן.

דיוקן פניו צף וחוזר על פני הרצף. תמסחים ובהמות מתנגשים בגופו נטול החוליות של אדם שקולף מעורו וצווארו עטוף בכנף מלאך. זנבות החיות המקראיות מרעידים סביב אדם וחווה ומתחת לנהרת שער השכינה הכחול כדימוי שגאלי. ראש יען מציץ מקרקעית המגילה, מוקף עשרות אישונים הדבוקים זה בזה כאשכול, נהפכים ב"יום המחרת" לקפלי מוח השולח אל הגוף רשת של נימידם הנאספים מהעבר השני אל פניו של איש שיונק אותם. צדו האחר ב"יום המחרת" הופך לברווזון צהבהב שממנו נמשכים קורים חלמונים אל יישות נקבית שכל גופה הוא ככוורת, עד שדיה השלופים, וראשה הוא גולגולת משחירה.

בהמשך, רישום אור יפהפה של גבר הדומה לפיקאסו מזדקן, אווז בקצה חבל טבור המחובר לעובר המרחף בתכלת הרחם. וצללית של אשה הרה שרחמה שקוף כנגד אשה מיניקה אשה של אור, פטמתה נוגעת בבטן המעוברת הנהפכת לזנב ראשן המקיף אישון ענקי, מוקף

מעגל של זרעונים הנכונים להפרותו כביצית. דיוקן ראשו של האמן
מניח מעוות בין שני דדים של אור, והנשים משוחחות ביניהן ובועות
הדיבור עוברות בין אוזני הגבר המתייסר.

בקטע המבודד מהרצף נגלה חיזיון של עדר פילים המקיפים את
האשה העירומה השרועה לרגליהם לאחר שנבעלה על ידי יצור אגדי
צבעוני שדמו נמהל בדמה. ועתה, מזרועותיו הגדומות מתפרצים
סילוני דם על שיערה האדמוני — מוות ועונג, חייתי ואנושי וההפך.

"גלריה יאיר" בתל אביב חוגגת עשור לקיומה — משמח שקולה
הייחודי, העדין והלא־מתלהם של הגלריה, הנותנת אכסניה לאמנים
חשובים אך מינוריים (תערוכה קבוצתית של אמנים כאלה מוצגת כיום
בגלריה), שרד ומצא את מקומו וקיומו במציאות הקשה של הגלריות
בארץ.

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ ספרים

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ